

3. Za vzgojo v pravem oziru je treba spoštovanja zakonov. Da bode to mogoče, mora imeti učiteljstvo samo zavest, da so zakoni nekaj stalnega. Učiteljstvo pa ne more imeti tega zaupanja, ako se mu jemlje že zakonito pridobljene pravice za vsakim finančnim zakonom.

Prosvetno-šolske zahteve.

1. Učiteljstvo, včlanjeno v UJU, pov. Ljubljana, protestira proti odloku min. prosvete z dne 26. III. 1927, br. 20.600, ker ga smatra kot žalitev celokupnega učiteljstva. V skladu z zgodovinskimi dejstvi so prosvetne prilike posameznih teritorijev in njih delov tako različne, da je vsako posploševanje, nevezdrnih slučajev, krivično. Apeliramo na min. prosv., da energično in dosledno zatrne nedopustne pojave, a da čuva zaslužen ugled ostalega učiteljstva.

2. Učiteljstvo, včlanjeno v UJU, pov. Ljubljana izjavlja

- a) da zbiranje prispevkov med šolsko mladino ne spada v učiteljev delokrog, ker ni utemeljeno v nobenem zakonu;
- b) da vpliva kvarno na učiteljev ugled;
- c) da ustvarja v narodu ostro kritiko in nevoljo napram učiteljstvu in prosvetni upravi;
- d) da kratki tako zbiranje pouku in vzgoji namenjeni čas;
- e) da je to nezdrav pojav, ki mora definitivno nehati čimprej.

Iz tega sledi, da zavzemata učiteljstvo in narod napram nabilalnim akcijam vedno ostrejša stališča.

Zato apeliramo na učiteljsko upravo, da v bodoče vsak tak poskus energično zavrne, pa naj pride iniciativa od kogarkoli.

3. Učiteljstvo, včlanjeno v UJU, pov. Ljubljana, prosi min. prosvete, naj omeji razne proslave na minimum, ker

- a) čisto presegajo otrokovo duševno zrelost;
- b) odtujujejo šolo njenemu pravnemu namenu.

Višje pedagoške šole.

Razvoj modernega šolstva je zahteval, da so skoro v vseh modernih državah upoštevali željo učiteljstva po višji izobrazbi in dovolili učiti vstop na univerze, ali pa ustanovili posebne pedagoške ali akademije. Tudi pri nas se je sledilo vzgledu in ustanovilo dve visoki pedagoški šoli: toda s finančnim zakonom za leto 1927/28 sta se faktično obe uknili z motivacijo štednje.

Potrebe osnovnega šolstva in splošne narodne prosvete zahtevajo, da se visoke pedagoške šole obdržijo v polnem dosežanju obsegu z vsemi dosedanjimi pravicami za učiteljstvo in se izpopolnijo s potrebnimi instituti za eksperimentalno psihologijo in pedagogiko, da postanejo žarišče znanstvenega prosvetnega dela.

Učiteljstvu pa naj se nudi finančna možnost, da se posveti študiju na višji ped. šoli.

Letno bivanje učiteljstva na morju.

1. Prisvojiti si hočemo svojo učiteljsko kolonijo na morju, katero bi zasedli izmenoma vsake počitnice.

2. Spoznavati hočemo našo državo sistematično pod strokovnim vodstvom.

3. Da zgoraj navedeno res izpolnimo in proširimo na vse učiteljstvo, je naša želja v korist vsega učiteljstva, da v prihodnjem šol. letu dobimo odmev še večji kot je sedaj; in bomo in želimo, da pokaže učiteljstvo večji interes za Fer. Savez, kar bo le v korist učiteljstvu samemu.

Administrativne zadeve organizacije.

1. Predloge, ki jih pošiljajo posamezniki ali pa učit. društva na pover. UJU v Ljubljani, naj spišejo le-ti tako, da dobi vsak predlog svoj poseben list; in tudi ta list naj se popiše samo na polovici ene strani, da se olajša s tem delo urednikom in korektorjem predlogov; vsak predlog naj ima tudi označbo, ali spada v gospodarski, tiskovni, pedagoški, pravni odsek itd.

2. Predlog tov. J. Kisilingerja, šol. uprav. v Laškem, da naj se vršijo volitve v načelstvo in nadzorstvo UJU pri prihodnji skupščini po njegovem volilnem načrtu. (Izšel v Učit. Tov.)

Izjava, sprejeta na pokrajinski skupščini v Kranju.
Smo za popolno stanovsko edinstvo in izražamo željo, da izstopiši tovariši vstopijo zopet legalnim putem v UJU, ter izjavljamo:

»Zgodovina našega stanu je skozi desetletja zgodovina brezpravnosti in prepogosto tudi bede. Neodvisnosti stanu nismo dosegli niti s požrtvovalnim, nesebičnim delom v šoli in med ljudstvom, niti ne s stanovsko organizacijo.

Tudi danes še niso utihli odmevi nekdanjih bojev v naših vrstah. A čas je, da končamo ta boj za interese drugih proti našim interesom, proti koristim stanu, šole in naroda.

Ugotavljamo, da je današnja delegacija prežeta z dobro voljo in željo, likvidirati čim prej vsak spor v učiteljskih vrstah v smislu popolnega stanovskega edinstva brez ozira na izvenstanovsko opredelitev in upamo na slično razpoloženje pri vseh prizadetih. Smo za sorazmerno uveljavljanje vseh pozitivnih sil v smislu organizacije, ki je ne bomo nikdar pustili zlorabljati, tudi na njenih vodilnih mestih! Bodimo strpljivi v stvareh, kjer ne moremo biti edini, in ščitimo skupno skupne interese proti vsem in proti vsakomur! Okrepimo stanovsko organizacijo do največje mere in omogočimo poslednjemu v stanu, da prispeva in pomaga po svojih močeh v dosegu tega cilja! Dvigamo moralno in umsko ves stan in približajmo se našemu ljudstvu, ker je le v tem rešitev nas samih in rešitev naroda!

Zivelo edinstvo slovenskega in jugoslovenskega učiteljstva!

Kranj, 6. julija 1927.

Podpis.

Učiteljski izobraževalni tečaj UJU v Ljubljani.

Podpisano poverjenišvo javlja vsem priglašencem, da se vrši izobraževalni tečaj v dneh od 25. do 30. avgusta 1927 po sledečem sporedu:

1. V četrtek 25. avg.: Organizacija učiteljske samoizobrazbe.
2. V petek 26. avg.: Nравstvena vzgoja.
3. V soboto 27. avg.: Kmetijska delovna šola.
4. V nedeljo 28. avg.: Družabni izlet.
5. V ponedeljek 29. avg.: Vzgoja mladine in organizacija kmetijskih in gospodinjskih tečajev.
6. V torek 30. avg.: a) Izvenšolsko delo učiteljice.
b) Priprava učiteljice za izvenšolsko delo.
c) Metoda izvenšolskega dela učiteljice.

Podrobna navodila priobčimo v Učit. Tovarišu 18. avgusta 1927.

Udruženje jugoslovenskega učiteljstva — poverjenišvo Ljubljana,

dne 2. avgusta 1927.

ANDREJ SKULJ, poverjenik.

JOSIP KOBAL, tajnik.

Program za VII. glavno skupščino Udruženja jugoslov. učit. v Skopju

dne 19. in 20. avgusta 1927 v dvorani Sokolskega doma.

Razpored A. Predhodni posli za skupščino 18. avgusta (četrtek).

I. Seja glavnega odbora UJU

v dvorani »Prosvetnega doma« od 3.—5. ure popoldne.

Dnevni red: 1. Poročilo izvršnega in glavnega odbora. 2. Predlogi za skupščino. 3. Sporazum o delu na konferenci delegatov.

II. Konferenca glavnega odbora in delegatov učiteljskih društev

ob 5. uri popoldne v dvorani »Prosvetnega doma«.

Dnevni red: 1. Otvoritev konference in oddaja pooblastil v smislu čl. 14. pravil UJU in čl. 17. poslovnika. 2. Sporazum o volitvah zapisnikov, overovateljev zapisnika in delegatov v odbore. 3. Razgovor o delu na skupščini.

B. VII. glavna skupščina 19. avgusta (petek).

1. Otvoritev skupščine ob 9. uri popoldne v dvorani Sokolskega doma.

2. Volitve potrebnih odsekov, zapisnikov, karjev in overovateljev zapisnika.

3. Pozdravi.

4. Poročilo o delu glavnega in nadzornega odbora.

5. Proračun Udruženja za l. 1927./28.

6. Predlogi, ki jih obravnava skupščina.

7. Poročilo verifikacijskega odseka.

8. Program naše organizacije v bodočnosti. Poroča Bor. D. Josimović, učitelj v Šabcu.

9. Obči pregled naših prosvetnih razmer in njihovo izboljšanje. Poroča Nik. Gašič, učitelj iz Mostarja.

Popoldne bodo delali samo odseki.

1. Udeleženci skupščine uporabijo to popoldne za razgled mesta in znamenitosti. 2. Obisk razstave »Narodnega dela« (Zgodovinska razstava Južne Srbije).

3. Udeleženci skupščine, ki želijo prirediti izlet na Kosovo, se morajo prijaviti izletnemu odboru.

20. avgusta. Dnevni red: 1. Poročila odborov. 2. Sprejem resolucije.

Popoldne: Skupščina se bo vršila tudi popoldne od 3. ure dalje, dokler ne bo izčrpan dnevni red.

Ako bodo kakšne manifestacije ali izleti, bo sporočilo predsedstvo na skupščini.

Podrobna obvestila.

1. Kdor še ni javil doslej svoje udeležbe za skupščino v Skopju poverjeništvu, naj isto sedaj javi Učiteljskemu društvu v Skopju in o tem obvesti tudi poverjeništvu. Na stanovanje pa ne sme reflektirati.

2. Izlet na Kosovo. Kdor se hoče udeležiti tega izleta, naj se javi Učiteljskemu društvu (odbor za izlet) v Skopju. Kdor se prijavi za ta izlet, se mora v Skopju takoj po prihodu javiti izletnemu odboru. Prireditelj bo še nekaj drugih izletov v okolico Skopja — a posamezne grupe za te se bodo formirale na skupščini.

3. Skupščina se vrši v Sokolskem domu. Z ozirom na majhen prostor v dvorani bodo imeli nedelegati svoje prostore na galerijah.

4. Vse udeležence opozarjamo na razstavo »Narodnega dela«, ki bo prirejena na čast jugoslovenskemu učiteljstvu. Razstava je ista, ki je bila prirejena za časa bizantološkega kongresa v Beogradu. Razstavljenega je mnogo lepega in zanimivega iz kulture Južne Srbije.

5. Uredništvo »Južnega pregleda« pripravlja v počaščenje skupščine knjigo, ki bo vsebovala pregled življenja v Skopju in Južni Srbiji. Učiteljstvu knjigo toplo priporočamo.

6. V Skopju je mnogo znamenitosti. Za vodstvo udeležencev skupščine po mestu je osnovan poseben odbor. Kdor se zanima za znamenitosti mesta, naj se javi temu odboru na postaji.

7. Seja glavnega odbora UJU in predkonferenca delegatov se vrši 18. avgusta v dvorani »Prosvetnega doma«.

Vse udeležence opozarjamo še na sledeče: Vsak učitelj, ki reflektira na brezplačno prenočišče (v šolah), mora vzeti s seboj odoje in blazinico.

— Brzi vlaki v Skopje in nazaj. Iz Ljubljane odhaja ob 20. oziroma ob 9. V Beograd prihaja ob 8.35 oziroma ob 21.40. Iz Beograda odhaja ob 10.35 oziroma ob 23.40. V Skopje prihaja ob 23.51 oziroma ob 11.19. Iz Skopja odhaja ob 18.10 oziroma 5.15. V Beograd prihaja ob 6.00 oziroma 17.05. Iz Beograda odhaja ob 7.50 oziroma 18.30. V Ljubljano prihaja ob 20.47 oziroma 8.08. Iz Ljubljane se odpeljemo 17. avgusta z brzim vlakom ob 9. uri popoldne. Priporočamo vsem delegatom in udeležencem, da potujemo skupno. Skušali bomo dobiti poseben voz. Udeleženci iz mariborske oblasti naj uporabijo osebni vlak, ki odhaja iz Maribora ob 5.30 in prihaja na Zidani most ob 7.52. Tu presedejo na brzi vlak ob 10.05. Četrtna vožnja še ni dovoljena. Kakor hitro prejmemo »Uverenja«, jih razpošljemo delegatom in udeležencem.

UJU — pov. Ljubljana.

Splošne vesti.

— Prihodnja številka »Učiteljskega Tovariša« izide dne 18. avgusta t. l., na kar opozarjamo vse naročnike. Iz tega ozira smo današnji številki dali prilogo. V današnji številki je moralo izostati tudi mnogo rokopisov zaradi tesnega prostora. V prihodnjo številko bomo skušali vrniti tudi ostala društvena poročila, ki jih dosedaj zaradi drugega nujnega gradiva nismo mogli spraviti v list.

— Redukcije razredov in premeščanje učiteljstva. V ljubljanski oblasti je bilo reduciranih, kakor je sedaj ugotovljeno, okrog 60 razredov in paralelk, na razpoloženje je stavljenih 97 učiteljev, ker je bilo že prej okrog 37 učiteljev brez mest. Te dni so prešli tovariši in tovarišice, ki so stavljeni na razpoloženje tudi dekretu. Odločalo se pa je pri izbiri na poedinih šolah dokaj čudno. Razumljivo je, da država razpolaga z začasnim učiteljstvom, ker ima po zakonu za to pravico, če ni mesta. Pri izbiri oseb, ki so stavljene na razpoloženje, se je pa kršil odlok ministrstva prosvete O. N. br. 38.489 od 10. junija 1927, ker so na poedinih šolah stavljeni na razpoloženje učne osebe, ki so dobile stalna službena mesta po razpisu, medtem ko so ostale učne osebe, ki so nameščene po členu 71., začasne učne osebe in celo mlajše. Kršila se je V. točka citiranega ministrskega odloka, ki odločno ščiti učiteljstvo, ki je do bilo službena mesta po razpisu. Iz tega ozira se morajo revidirati odloki o razpoloženju. Naš protest velja v tem oziru prosvetni upravi in ministrstvu prosvete, katerega jasna odredba je bila kršena. S takim postopanjem se ruši stalnost nameščenja po razpisu, ki je ena najdragocenejših pravic učiteljstva. Zato jo moramo čuvati! V kolikor je prešlo poverjeništvu dosedaj že avtentične podatke od poedinih slučajev, je vložilo proteste. Prizadeti tovariši in tovarišice naj pošljejo avtentične podatke takoj poverjeništvu, da interveniramo še o ostalih slučajih. — Tudi glede redukcij razredov je poverjeništvu storiš korake za poedine šole, kjer zahtevajo posebne razmere (razredi za oddaljene itd.), da se ne okrne razredov in ne učiteljstva ter prejele zagotovila, da se bo stvarne razloge upoštevalo. Ne more pa poverjeništvu intervenirati za one slučaje, ki bi se dali še rešiti, ker organizirani člani, predvsem šolski uprav., niso dali poverjeništvu potrebnih podatkov na razpolago, na podlagi katerih bi isto lahko zadevo zagovarjalo. Za vsako borbo je potreba predvsem zavesti članstva in sodelovanja vsakega prizadetega poedina, ne pa golega zanašanja na vodstvo. Poverjeništvu stoji slejko prej na stališču, da je bila redukcija razredov v ljubljanski oblasti prenapljena, ker bi bilo treba počakati vsaj na začetek šolskega leta 1927./28., da se vidi porastek dece v poedinih razredih. Tudi bi bilo treba za tak korak vzeti širšo bazo. Podloga redukciji bi morala biti statistika večih let, ne samo enega leta. Edino pravilno od ministrstva bi bilo, da zavleče svojo namero in revidira zadevo s pričetkom šolskega leta, na podlagi novih vpisov. Prenagljen se nam pa zdi korak tudi s tega ozira, ker se bo po sedanjih vidikih težko pozneje, ko naraste število otrok, boriti za to, da se pridobije ukinjeni razredi nazaj. Šolski upravitelji, ki imajo utemeljene razloge proti krčenju razredov na njihovih šolah, naj vpošljejo poverjeništvu potreben material, da se bo lahko sklicevalo nanj in naj poskrbe, da tudi krajevni šolski odbori vložijo podprt rekurz na ministrstvo ter zaprosijo, da se jim ohranijo razredi. Brez tega je vsa časopisna vojna — prazna slama.

— Otvoritev 119 novih razredov in vzporednic na osnovnih šolah v mariborski oblasti. — Srez Celje: deš. osn. šola v Celju vzp. k I. in II. razr., Frankolovo vzp. k I. razr., Kalobje razš. v 3 razr., Sv. Pavel pri Preboldu vzp. k I. razr., Gornja Ponikva razš. v 3 razr., Sv. Rupert razš. v 3 razr., Šmartno v Rožni dolini razš. v 4 razr., — Srez Dolnja Lendava: Doklezovje razš. v 3 razr., Lipa razš. v 3 razr., Melinci razš. v 3 razr., Ondrač razš. v 5 razr., Trnje razš. v 3 razr., Velika Poljana razš. v 3 razr., — Srez Dravograd: Črna razš. v 6 razr., Prevalje vzp. k I. razr., Ribnica na Pohorju razš. v 5 razr., Trbonje razš. v 3 razr., Vuhred razš. v 3 razr., — Srez Gornji grad: Nova štita razš. v 3 razr., — Srez Konjice: Loče vzp. k I. ali II. razr., Stranice razš. v 3 razr., Vitanje vzp. k I. ali II. razr., Zreče razš. v 5 razr., Ziče razš. v 3 razr., — Srez Ljutomer: Sv. Duh na Stari gori razš. v 5 razr., Sv. Jurij ob Ščavnici vzp. k I. razr., Mala Nedelja vzp. k I. razr., Negova razš. v 5 razr., Vučja vas razš. v 4 razr., — Srez Maribor — desni breg: Marija Brezno razš. v 3 razr., Laporje vzp. k I. razr., Limbuš vzp. k I. razr., Podova razš. v 4 razr., Ptargersko razš. v 3 razr., Rače razš. v 4 razr., Ruše razš. v 6 razr., ali vzp. k I. razr., Slivnica razš. v 5 razr., Studenec razš. v 4 razr., Tezno razš. v 4 razr., — Srez Maribor — levi breg: Sv. Ana v Slov. goricah vzp. k I. razr., Sv. Anton v Slov. goricah vzp. k I. razr., Sv. Benedikt v Slov. goricah razš. v 6 razr., Sv. Duh na Ostrem vrhu razš. v 3 razr., Sv. Ilj v Slov. goricah vzp. k I. razr., Sv. Jakob v Slov. goricah vzp. k I. razr., Jarenina vzp. k I. razr., Sv. Jurij v Slov. goricah vzp. k I. razr., Kamnica razš. v 6 razr., Spodnja Sv. Kungota razš. v 3 razr., Gornja Sv. Kungota razš. v 3 razr., Sv. Lenart v Slov. goricah razš. v 6 razr., ali vzp. k I. razr., Marija Snežna razš. v 5 razr., Sv. Martin pri Vurbergu razš. v 4 razr., III. deška osn. šola 1 vzp. Sv. Rupert v Slov. goricah razš. v 6 razr., ali vzp. k I. razr., Selnica ob Dravi razš. v 6 razr., ali vzp. k I. razr., Sladki vrh razš. v 4 razr., Svecina razš. v 4 razr., Sv. Trojica v Slov. goricah razš. v 5 razr., — Srez Murska Sobota: Andrejci razš. v 2 razr., Bakovci razš. v 4 razr., Fokovci razš. v 3 razr., Gederovci razš. v 3 razr., Kupšinci razš. v 3 razr., Puconci razš. v 4 razr., Serdici razš. v 4 razr., Strukovci razš. v 2 razr., Tvrdkova razš. v 3 razr., Vidonci II. razš. v 4 razr., Vučja gomila razš. v 2 razr., — Srez Ptuj: Sv. Andraž v Haložah vzp. k I. razr., Sv. Andraž v Slov. goricah vzp. k I. razr., Sv. Barbara v Haložah vzp. po potrebi, Sv. Bolken v Slov. goricah razš. v 3 razr., Cirkovec vzp. k I. razr., Dornova razš. v 4 razr., Hajdina vzp. po potrebi, Hum razš. v 4 razr., Sv. Lenart pri Vel. Nedelji razš. v 5 razr., ali vzp. k I. razr., Sv. Lovrenc v Slov. goricah vzp. k I. razr., Sv. Marjeta niže Ptuja vzp. po potrebi, Sv. Miklavž pri Ormožu vzp. k I. razr., Napij razš. v 2 razr., Ormož vzp. k I. razr., Polensak razš. v 4 razr., Sela razš. v 3 razr., Sv. Tomaž vzp. k I. razr., Sv. Urban vzp. k I. razr., Sv. Vid pri Ptuj vzp. k I. razr., Vurberg razš. v 4 razr., Zavre razš. v 5 razr., — Srez Slovenjgradec: Sv. Andraž pri Velenju razš. v 3 razr., Sv. Florjan v Dolici razš. v 4 razr., Sv. Ilj pri Velenju razš. v 3 razr., Sv. Janž na Visoki gori razš. v 3 razr., v Podgorju razš. v 3 razr., Selevrhe razš. v 2 razr., Velenje vzp. k I. razr., — Srez Šmarje: Dobje razš. v 5 razr., Košpravnica razš. v 3 razr., Kostivnica razš. v 4 razr., Sv. Križ pri Rogški Slatini razš. v 5 razr., Pečice razš. v 2 razr., Sv. Peter na Medvedjem selu razš. v 4 razr., Sv. Peter pod Sv. Gorami razš. v 6 razr., Podreda razš. v 3 razr., Polje razš. v 3 razr., Ponikva razš. v 6 razr., Prevorje razš. v 4 razr., Rogška Slatina razš. v 6 razr., Slivnica razš. v 5 razr., Stopce razš. v 4 razr., Sv. Vid pri Planini razš. v 4 razr., Vrstaj razš. v 2 razr., Zetale razš. v 5 razr., Zusem razš. v 2 razr., — Kjer za novootvorne razrede ni zadostnih prostorov, morajo mestni šolski odbori skrbeti za nje. Začasno je urediti pouk tako, da izmenoma uporabljata šolsko sobo I. in II. oziroma I. in I. razred.

— Tiha likvidacija partije 55. Beograjska »Politika« poroča, da je vlada uvidela, da s 30 milijoni Din, ki so bili vnešeni v proračun, za poravnavo najnujnejših postavk iz partije 55. ne more zadostiti potrebam. Tudi ponovnih 30 milijonov votiranih v ta namen iz Blerovega posojila, ne zadostuje. Zato je pooblaščen finančni minister, da izda 6% državne bone v skupni vrednosti za 150.000.000 Din, ki naj bi se porabili za regulacijo državnih obvez iz prejšnjih let. Ti boni se bodo mogli lombardirati pri Narodni banki. S to vsoto se bode mogel poravnati velik del državnih obvez, a oziralo se bo pri izplačevanju predvsem na osebne terjatve državnih nameščenecv.

— Samoizobraževalni tečaj. Doslej še niso javila udeležencev okrajna učiteljska društva: Konjice, Kozje, Kranj, Krško, Laško, Maribor — okraj, Slov. Bistrica in Sv. Lenart. Tečaj sam na sebi je za nas toliko važnosti, da mora biti slednje naše društvo zastopano pri njem vsaj po enem članu. Tega naj bi se zavedala najprej vodstva društev, zato ni opravičljiva zamuda navedenih predsedstev. Prosimo, da se našemu pozivu ugodijo in to brez odloga! — Poverjeništvu UJU v Ljubljani.

— Dopust za obiskovalce konservatorija in gospodinjske šole v Mladiki. Z ozirom na tozadevna vprašanja od več interesentov priporočamo, da prizadeti takoj vložijo po predpisani poti prošnjo za podaljšanje dopusta na ministrstvo prosvete ter prilože uverenje kons. oziroma gospodinjske šole. Da bo pa zadeva lahko pravočasno rešena, ker mora biti predložena ministrskemu svetu, je vložitev prošnje pospešiti.

— Poverjeništvu UJU v Sarajevu ima svojo VII. redno letno skupščino dne 31. julija in I. avgusta v Sarajevu.